

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807
[začasno še trdi]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.Oglaš: prostor 1×87 mm 1 Din
Mali oglaš: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Delavstvo je spregovorilo.

Že od prevrata pa do izida zakona o zaščiti delavcev so se vršile v socialnih zavodih reorganizacije, vse seveda po nalogu velikega avtonomista ljubljanske centralizacije g. Kocmurja. Pod njegovim vodstvom so se bolniške blagajne v Sloveniji iz malih okrajnih bolniških blagajn reorganizirale v eno ljubljansko okrajno bolniško blagajno, bivše okrajne bolniške blagajne so postale filialke [poslovalnice] ljubljanske bolniške blagajne. To bi bilo vsekakor v redu, pa le do časa, dokler ni šla ta avtonomistična centralizacija ljubljanskih birokratov tako daleč, da je odvzelo tem poslovalnicam, ko je stopil v veljavo zakon o zavarovanju delavcev, še zadnje pravice, namreč izplačevanje hranilne bolnikom, dečje opreme itd.

Zoper to postopanje so protestirali obrtniki iz raznih krajev in so zahtevali decentralizacijo po vzoru, kakršen obstaja na Hrvaškem in v Slavoniji, skratka zahtevali so upostavitvev treh okrožnih uradov v Sloveniji. Delavstvo se tem zahtevam gospodov obrtnikov ni pridružil. Zavedajoč se, da imajo gg. obrtniki v decentralizaciji svoje posebne namene in želje. Zlasti se ni pridružil radi tega, ker je videlo, da vlada izigrava rudarje in jih hoče osredotočiti s posebnim zavarovalnim zakonom ter z neko posebno delitvijo. Nadalje radi tega ne, ker se je od vrhovnih instanc delavskih organizacij pripovedovalo, da naj delavstvo ne gre na lim gg. obrtnikom. Dokazovala se je potreba centralizacije v Sloveniji kakršna je, vzlic temu, da je bilo delavstvo ves čas s to centralizacijo nezadovoljno vendar ni nikdar protestiralo, da se izogne očitka separatističnega stremjenja. Delavstvo so tolažili razni centralistični politikarji, češ da naj počaka, vse se bo uredilo tako, kakor je potrebno. Zagovarjala se je centralizacija tudi s tega stališča, ker se zida v Ljubljani velikanska palača, sanatorij in druge take stvari. Meseca maja je pa celo Središnji ured v Zagrebu sklenil predlagati Sloveniji tri okrožne urade, o čemer bi se naj delavske institucije, kakor tudi delavske organizacije izrekle. V kolikor smo zasledovali potek tega obravnavanja, smo ugotovili, da se razen Splošne delavske Unije sploh nobena organizacija ni bavila s tem vprašanjem. (Unija je seveda sklenila delitev, ravnotako je celjski občinski svet sklenil delitev.) Delavska zbornica je sicer za nedelitev, vendar pa za to, da se vrnejo poslovalnicam posli, ki so jih imele pred centralizacijo, n. pr. izplačevanje hranarine. [Značilno je, da se je nekaj ljudi v Mariboru izreklo za nedelitev OUZD.] Pred nekaj dnevi je pa seja ravnateljstva OUZD, sklenila, da se poslovalnicam izplačevanje hranarine itd. sploh ne vrne, ter da se

tudi Okrožni urad se ne sme deliti. Na isti seji je bilo pa sklenjeno, da bo dobila izplačevanje poslovalnica v Mariboru. Ta vest je celjsko delavstvo razburila tako, da je zahtevalo od SDU, naj skliče zborovanje na katerem bo protestiralo proti takemu postopanju.

Splošna delavska Unija je v soboto 26. julija sklicala javno zborovanje v hoteli pri »Kroni«. Zborovanje je posetilo nad 200 delavcev in delavk, ki so se izrekli, da se s postopanjem centralističnega nasilja ne strinjajo. Zborovanju je predsedoval soglasno izvoljeni s. Ciril Böhm, zapisnikar je bil s. Zarko Aršek, s. Leskošek je govoril o zgodovini teh reorganizacij. Sodr. Vrečer (član ravnateljstva OUZD) je pojasnil, da so člani ravnateljstva, ki stanujejo izven Ljubljane, le nekakšne brezpravne figure, ker se je centralistična gospoda priskrbela statut, po katerem prihajajo le člani, ki stanujejo v Ljubljani, v poštev za razne odseke, kakor so rentni, personalni itd. Zato tudi nima nobenega pomena biti v instituciji član vodstva, če ne morem upravičenih zahtev članstva uveljaviti, tako na pr. ambulatorij za Celje, čakalnice ter izplačevanje hranarine itd. na licu mesta. Nato je s. Böhm med drugim izjavil tole: »Delavske zavarovalne institucije, predvsem bolniške blagajne, ki so del socialnega zavarovanja, ne služijo pravzaprav svojemu namenu, da bi koristile delavstvu, marveč služijo velebančnemu kapitalu, ki kuje s krvavo prisluzenim denarjem, ki ga delavstvo znaša v te zavarovalne institucije, svoj omadeževani dobiček.« Predno je dal predsednik na glasovanje resolucijo, so izmed delavstva govorili še sledeči sodrugi in sodružice: Lapornik, knjigovez, ki je grajal nekulturno postopanje zdravnikov napram delavstvu, Pečnikova o krivični in birokratsko škodoželjni kontroli [dotaknila se je svoječasnega kontrolorja Čebularja], nadalje Florjanc, delavec pri tvrdki Westen, ta je spregovoril o krivičnem postopanju tega zavoda pri izplačevanju hranarine ki mu jo ta zavod dolguje že več mesecev, potem Čater, kamnosek, o raznih nedostikih celjske poslovalnice, tako na pr. o nenaklonjenosti nekaterih izmed tukajšnjega uradništva delavskemu sloju. Ves čas so se med izvajanje govornikov slišali živahni medklici: Res je! Fej! Uradniki so proti nam, namesto z nami! [Seveda je treba razločevati! Premnoga jih je med uradništvom bolniških blagajn, ki so sami žrtev današnjega sistema v OUZD, zlasti tizv. »nižji«. Ti imajo sami velike boje proti odločilnim instancam. Ur.] Nato je s. Leskošek prečital resolucijo, katero je dal s. predsednik na popolnoma nov način na glasovanje, in sicer tako, da se vsak podpiše, kdor se z njo strinja. Takoj se je zbralo nad sto podpisov. Resolucija pa je sledeča:

RESOLUCIJA

sprejeta na javnem shodu, ki se je vršil dne 26. julija 1924 v hotelu pri Kroni v Celju radi neznosnih razmer pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in radi odklonitve predloga Središnjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu o delitvi okrožnega urada za zavarovanje delavcev za mariborsko oblast.

Zbrano delavstvo protestira:

- 1.) proti dolgotrajnemu čakanju na hranarino, dečjo opremo in na drugo v slučaju bolzni, nezgode itd., ter ugotavlja, da povzroča to čakanje strogi in za praktično delo nesposobni centralizem;
- 2.) proti ukinjenju samouprave celjske poslovalnice glede izplačevanja podpor, hranarine itd.
- 3.) proti neznosnemu čakanju na nakaznice pri celjski poslovalnici ob zimskem času kator tudi proti temu, da za Celje še ni predvidena stavba ambulatorija, katerega dobi v najkrajšem času Maribor in celo Ptuj kot mnogo manj prometno mesto, kakor je Celje in

- 4.) proti zavrnitvi sklepa Središnjega urada, po katerem bi se morali v Sloveniji upostaviti trije okrožni uradi in sicer dva nova v Mariboru in Celju, eden ostane v Ljubljani.

Z ozirom na to, zahtevamo člani celjske poslovalnice:

- 1.) da se upostavi v Celju Okrožni urad za zavarovanje delavcev s pritegnitvijo celjskega, vranskega, šmarskega, šoštanjkega, konjiškega, laškega in brežiškega sreza;

- 2.) da se postavi ambulatorij v Celju za celjski Okrožni urad in za ekspoziture, ki bodo temu okrožnemu uradu priklopljene;

- 3.) da se razpišejo čimpreje volitve v bolniškem zavarovanju kakor tudi volitve v Delavsko zbornico.

Na shodu je bilo nad 200 udeležencev, ki so se soglasno izrekli za gorenje resolucijo in obljubil, da bodo pobirali podpise zanjo.

Celje, dne 26. julija 1924.

Po končanem podpisovanju te resolucije se je oglašil k besedi g. Ivan Štravs, uradnik bolniške blagajne, začasni komisar Kons. dr. za Slov. v Celju ter pokrajinski tajnik »velike« SPJ. Ta je izjavil, da je razmer v bolniški blagajni krivo delavstvo, ker se ni popolnoma nič brigalo takrat, ko se je zakon sestavljal. Govoril je tudi, da je resolucija nepopolna, ker nič ne omenja o predavanjih k zakonu o zavarovanju delavcev, na katerih bi se delavstvo podrobno seznanilo s njim. Nasvetoval je, da že naj napravi prošnja na OUZD, kateri naj odredi oz. dovoli uradnikom, da posečajo taka predavanja kot predavatelji. S. Böhm mu je odgovoril: Cemu prosjati? Če so visoki uradniki v bolniški

UPTON SINCLAIR.

117. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Baš v tistem momentu sta Evropa in Amerika furiozno razpravljali o boljševikih. Ali so boljševiki izdali demokracijo Hunom ali vodijo človeštvo — kakor sami trdijo — v novo in boljšo demokracijo? Hugon je bil mnenja, da so boljševiki izdajalci demokracije; tega mnenja je bil vsakdo v ameriški armadi in Franciji sploh, razen socialistov. Ko je Hugon spoznal, da je tudi France rdečkar, so se križala vprašanja in nekaj dni je trajala med njima ostra debata. Kako more človek storiti to, kar sta storila Lenin in Trockij, če ni nemški agent? Tako je vprašal Hugon in France mu je pojasnjeval, kako so vodi revolucionarna propaganda; boljševiki sejejo v Nemčiji seme revolucije in podirajo moč kjerjerja z večjim uspehom, kakor vse armade zavaznikov. Kako pa France ve to? Podrobnosti mu seveda niso znane, ampak on pozna dušo internacionalizma, on ve, kaj delata Lenin in Trockij, kajti on, France, bi delal ravno tako, če bi bil na njenem mestu.

Pogovor se je vlekel dalje in dalje in končno je mladi magnat iz Leesvilla, ki je imel nekega dne podedovati ogromno bogastvo in kateri je bil izmlada naučen misliti, da bogastvo njegovega očeta pripada njemu po vsej človeški in božji pravici, slišal

iz ust malega strojnika iz tovarne njegovega starega, kako bodo delavci zasegli njemu namenjeno bogastvo — strojniki in drugi delavci, združeni v eni sami veliki uniji — in kako bodo obratovali zasežene tovarne — ne v Hugonovo korist, temveč v korist vse družbe. France je vselej pozabil na spoštovanje do oseb, kadar je govoril o razlaščanju; to je bila njegova priljubljena tema, kako ima proletariat razlastiti razlaščevalce, in govoril je z oglemetom v obeh. Mladi leesvillski magnat bi bil v prejšnjih časih odgovoril na takšno govorjenje s pomilovalnim posmehom ali pa z grozljivo strojnico, ampak zdaj je le pripomnil z obotavljanjem, da je Francetov program mogoče prevelik in on se boji, da ga bo težko izpeljati.

Radoveden, kako je France prišel do svojih idej, ga je Hugon izpraševal o njegovem življenju. France je povedal povest o stradanju in zemenjenosti, o prekomernem delu in brezposelnosti, o stvkih, ječi in trpljenju. Hugon je molče poslušal in zdajpazdaj pokimal. Da, takšno življenje mora vsakega človeka pognati v ekstremnost! In ko je Granitch šo nekaj časa premišljeval, je rekel: »Rad bi vedel, koga izmed naju dveh življenje bolj tepe.«

France ni razumel. Cesa je Hugonu manjkalo? Ali ni imel vsega dovolj?

»Ravno to je.« je dejal oni, »imel sem vsega preveč, ti pa premalo — kdo je torej na slabšem?«

»Da bi pojasnil Francetu, kaj mu roji po glavi, ga je nekoliko seznanil s svojim življenjem. Na-

slikal mu je palačo z razkošno opremo in polno služabnikov in služabnic. Njegov oče je bil tako zakopan v tovarniško podjetje, da je prepustil vse gospodarstvo hiše drugim.

»Moja mati je bila bedakinja«, je nadaljeval Hugon, »čeprav se to ne sliši lepo od mene, toda govorim resnico. Mogoče moj stari ni imel časa, da bi si bil izbral pametno žensko za ženo — ali pa sploh ni verjel, da so pametna dekleta še kje na svetu. Mati je imela manijo, da mora napraviti več denarja kot katera druga ženska v mestu; morala je biti prva, kadar se je bilo treba pokazati v najmodernejši in najdražji obleki; v ženskem lišpu je posekala vse druge bogatkinke. Ravno tako je bilo z nami, otroci. Bili smo del materinega napuha; imeli smo morali več obleke kakor vsi drugi otroci v mestu. Učila nas je, da moramo biti sirovi s služinčadjo, ki je bila v njenih očeh ničvredna drhal. Večkrat sem premišljeval o tem — zadnje leto sem imel dosti časa za razmišljanje — in ne morem se spomniti, da bi bil kdaj dal svoji guvernanti eno samo lepo besedo; kadarkoli mi je vzela kakšno stvar iz rok, ki ni bila zame, sem jo sunil s pestjo v obraz. Nikdar nisem dvakrat zahteval kakšne reči: če je nisem dobil takoj sem jo vzel sam. V zgodnji mladosti sem se navadil kajenja in pil sem vino, nato so prišle ženske — ženske, ki so me naučile, kakor ti je znano.«

(Dalje prib.)

Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je najboljša in v uporabi najcenejša milo na svetu.
Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

blagajni socialisti, tedaj morajo vedeti, kaj je njihova dolžnost. Povderjal je, da se le čudi, zakaj prihaja Štravs s takim nasvetom, ko bi bila njegova dolžnost, že davno to storiti, kar tu priporoča. Za izobraževanje delavstva ni treba bojnih resolucij, ampak samo delavljnosti onih, ki se nazivajo socialiste. Sodr. Leskošek je branil delavstvo pred neupravičenim očitkom g. Štravs ter navajal, da delavstvo v letih 1919 do 1921, ko se je zakon snoval, ni bilo brezbržno, saj je bilo kompaktno organizirano. Zakrivili so grehe le voditelji v delavskem gibanju, kateri so, mesto da bi delavstvo izobraževali, kovali le svoj žepni kapital in je hotel vsak imeti svojo stranko. Največji oportunist in razkolnik delavskega gibanja je bil poleg Kristana tedaj baš šef tega nesrečnega avtonomističnega centralizma Kocmur in njegovi prijatelji, kateri so izrabljali uradništvo in delavstvo v prid svojim oportunističnim naklepom. Tak je dejanski stan, očitek g. Štravs je torej neutemeljen. S. Arnšek je pozval delavstvo na diskusije, ki se vrše vsako soboto, in je grajal one, ki so gledali shod z ulice.

Razno.

Gospodje diplomati, ki združujejo delavstvo zato, da bi nad njim vladali, očitajo našemu tajništvu prispevke. „Ali zato plačujemo prispevke?“ Pa plačujejo po 2 Din. na mesec! V strokovnih organizacijah plačujejo povprečno po 25 Din, pa nič ne vprašajo, čemu jih delavstvo plačuje! Strokovne organizacije priključene GRSJ so v zadnjih 3 letih prejele na prispevkih 5.084.274 Din, torej nan dvajset milijonov kron, pa nihče ne sme vprašati, „čemu plačujemo prispevke?“ Pri vsem tem se naši prispevki javno kontrolirajo, juristi pa vodijo strokovne organizacije tajno, „da kapitalisti ne bi zvedeli, kako stojimo“. Za strokovni kongres so izdali poročilo v knjigi, ki si jo mora vsak član posebe kupiti (pa ni poceni!), in še ta knjiga je polna fraz, računi pa so stisnjeni v dve tabeli za vso državo. Knjiga je pisana v srbohrvaščini in toliko tiskovnih napak je v njej, da jo izobraženec težko razume, kaj še nešolani delavci! Premislite malo, kaj bi se dalo s tem denarjem narediti, če bi se rabil pametno po načelih pravih „Skupnega doma“! Tako pa je šel „kdo ve kam, tebe in mene ga je sram“. Pa kje so še drugi dohodki! Vrh vsega je pa uprava GRSJ od Amsterdama prejela 271.619,28 D podpore. Zelo zanimivo je, da se knjiga prav nič ne sramuje povedati, da je GRSJ podpiral politični tisk. Torej, tisti ubogi tednik, ki ga izdajajo v lastni tiskarni in ki ga podpira vsa SPJ cele države, je dobil tudi podporo od GRSJ.

Res je to nad vse intresantno. Tista velika in slavna SPJ, ki je po vsej sili zahtevala, da se ji mora naša stranka priključiti, izdaja samo „Radničke novine“ in dobiva zanje podporo od vseh strani, pa jih izdaja samo enkrat na teden, čeprav je to obenem političen in strokoven list. Pa te SPJ ima v Beogradu dva velika delavska doma (vse prostore torej zastoj in tudi svojo tiskarno ima v enem, pa še dsje prostore v najem!) torej ji ni treba tako hoditi s trebuhom za kruhom, kakor mora naš „Naprej“, pa vendar izkazuje tednik „Radničke novine“ tako veliko zgubo, da bi se naši člani takoj uprli, če bi imel naš dnevnik „Naprej“ tako! Ej — mi vemo, zakaj se gospoda tako boji javnih računov in zakaj hoče, da bi se o številkah govorilo le na kongresih, v tisku pa nič. Zlasti pred volitvami ta gospoda ne mara, da bi delavec doma mirno lahko računal, kam je šel njegov denar! Ko bo zmagalo načelo javnosti tudi po teh organizacijah, bo konec korupcije ne le tukaj in v drugih, zlasti gospodarskih organizacijah, ampak tudi v socialnih zavodih itd. in končno tudi v državi. Takrat bo proletarec zmagal. Predpogoj za to pa je, da delavci sami čitajo in računajo, ne pa, da si dajo od bogov o tem „referirati“. Čitati resen list, pri katerem moraš s svojo glavo sodelovati, ker ga drugače ne razumeš, to res ni tako prijetno, kakor čitanje buržujskih listov, ki prinašajo zanimive in zabavne novice, ki so tako všeč vsem duševno komodnim ljudem, zlasti pa ženam. Pa če ni prijetno, je pa koristno in potrebno, ker brez tega ne bo zmage.

Miši in potapljaljoča se ladja. Beograjska „Republika“ je izdala 28. jul. posebno izdajo s sledečo vsebino: Rade Pašić poskuša ubežati! Zloglasni aferaš in največji lopov tega časa, sin Nikola Pašića, še dočerajnega vladnega predsednika, Rade Pašić, čim je doznal za sestavo nove vlade, pričakuje slabe dneve zase, se je odločil za beg iz naše države. Vidiral je potni list, ponoči je vso noč pospravljaj, med tem ko ga je pred hišo čakal pripravljen avtomobil. Danes zjutraj je skušal ube-

žati, toda oblasti so po novi vladi dobile nalog, naj ta beg preprečijo. Mi pozivljamo vlado, naj tako nastopi proti vsem upropaščevalcem ljudskega imetja, ki bi poskušali pobegniti pred pravico, in da čim prej požene tudi vse ministre lopove in njihove podrepanke pred sodnijo. Ne dovolite lopovom, da ubeže! — Mi se s tem strinjamo.

Starih praks se bo posluževala tudi nova vlada. Ena najstarejših buržoaznih praks je zaplemba tiska. V Beogradu je policija na direktno povelje notranjega ministra zaplenila znano velesrbsko hujskalo „Balkan“ zaradi uvodnega članka o „ministrihpederastih Davidovičeve vlade“. Že naslov sam kaže, kakšne okusnosti je moral ta list nagraditi v članku. [Kdor ne ve, kaj so to pederasti, naj vpraša kakega človeka, ki mnogo čita.] Pametna in svobodoljubna vlada se pač ne bo ustrašila kakega lista, ki operira proti nji s svinjarijami. Diskreditirala ga bo pred vso javnostjo s tem, da ga pokaže v vsej njegovi neobjektivni nagoti, pred javnostjo, ne pa da zaradi njega prelomi vrhovno načelo svobodnega izražanja vseh misli. Tudi svinjarij bo konec, kadar bodo javno dovoljene, ne pa da se jim daje potuha za skrivno delovanje. Gre samo za to, če postavimo proti svinjarskim ideologijam primerno ideologijo čistosti in objektivnosti. Vsaka konfiskacija je škodljiva, je nasilje kakor palica in revolver. Na Slovenskem imamo že zgled, kako koristno je braniti se proti slabemu tisku s ponatiskovanjem: od „Zarje“ do „Socialista“ je bila že dolga vrsta časopisov, ki smo se jih rešili le s tem, da smo jih ponatiskovali in s tem pokazali njih nago nesramnost.

Orlovskim organizacijam je odobril prometni minister Sušnik obsežne železniške olajšave. Če jih imajo Sokoli, naj jih dobe tudi Orli, to je pravično. O partizanstvu bomo pa spregovorili takrat, ko se bodo gospodje branili priznati iste pravice tudi naši delavski telovadni organizaciji. Vodstvu DTE priporočamo, da se takoj zavzame za te pravice. Tudi smo radovedni, če bo novo ministrstvo vodilo novinarje v zadevi prostih železniških kart prav tako za nos kakor Pašićeva in Pribičevićeva zlahta.

V srbskem mestu Strumici je požar upeljal nad 100 hiš in napravil škode za 20 milijonov dinarjev. Vlada je odobrila pol milijona dinarjev kot prvo, najnujnejšo pomoč. Priznati je treba, da nova vlada v teh zadevah hitreje posluje nego kaka prejšnja. Če bo pomoč tudi dovolj izdatna in če pojde rajši na račun oboroževanja nego pa na račun ljudstva, o tem bomo še poročali.

V Rumuniji je proglašeno obsedno stanje, ker se je hotel general Avarescu s pomočjo kmetijskega gibanja polastiti diktature.

Nemška delegacija je pozvana na londonsko konferenco. Izgleda, da bo ta vendar dosegla nekaj pozitivnih uspehov, tako na pr. radi izpravitve Porurja. Za to izpraznitev ponuja Angleška Franciji garancijski pakt, tak da bi Franciji v slučaju kake kršitve z nemške strani pomagala z vojaško silo. Angleški in ameriški finančniki so se sporazumeli za finančno pomoč Nemčiji.

V Lozani na Švicarskem se je otvoril 13. mednarodni stenografski kongres.

Tretja internacionala je izdala proglaš. v katerem pravi, da pomeni londonska konferenca le nov poskus za stvoritev enotne imperialistične fronte za eksploatacijo Rusije in za ustanovitev kontrole nad zunanjo trgovino med Nemčijo in Rusijo. Mi o londonski konferenci nimamo previsokega mnenja. Delavski stališče na njej sicer odločuje v neprijetno večji meri nego pri vseh dosedanjih konferencah, vendar še nima tiste zaslonbe, da bi moglo zmagati. Kar se pa tiče eksploatacije sovjetske republike, menimo, da so boljševiki že več naredili za takšno eksploatacijo, kakor njim ni všeč, nego pa vsi buržuji na svetu skupaj.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

STANOVANJSKI NAJEMNIKI V CELJU, POZOR!

Slišali smo, da neki „Odbor“ sklicuje protestni shod stanovanjskih najemnikov za soboto dne 2. avgusta. Prvotno so sklenili, da se bo vršil shod v petek, ker pa gresta ss. Leskošek in Böhm šele v Soboto v Ljubljano na strokovni kongres, so shod preložili brž na soboto. Slišali smo namreč, da bo na tem shodu govoril velikodušni zastopnik stanovanjskih najemnikov o njih razmerju do jemalcev njegovega peciva. Govoril bo tudi o slučaju, kako je potegnil rep med noge, ko so ga delavci in delavke klicale na pomoč proti nasilnemu izpraznjevanju stanovanj od strani g. Senčarja v Gaberjih, ki je njegov zvesti odjemalec. Vprašajte govornika, če je g. Senčar naročil kaj več žemelj vsak dan, ko je zvedel, da g. pekovski mojster ni hotel priti

intervenirat na korist delavk. Vprašajte ga tudi, ali še misli farbati celjsko delavstvo, da je zastopnik njegovih pravic, ko pa postaja dan za dnem jasnejše, da so mu delavci samo vaba za pridobivanje čim večjega osebnega blagostanja in zasebne lastnine. Vprašajte ga tudi, delavci in delavke, ki ste še dosedaj slepo drveli za njegovih rok migljaji, ali misli še nadalje zavajati v nezavednost podobne delavce, kakor sta Ivan Novak iz Sp. Hudnje in Faktor, ki sta svojemu sočlanu, pri katerem pobira Novak prispevke, zmetala pohištvo iz njegovega stanovanja na ukaz Ane Majdičeva, menda pa v zahvalo zato, da je hotel preklicati podpis na Splošni socialistični delavski listi. Vse to ga vprašajte in napišite ušesa, kaj vam bo odgovoril. Potem pa storite po svoji pameti in ne več po njegovih ukazih; obrnite mu namreč hrbet. Pika.

Svoboda v Celju. V soboto 2. avgusta 1924, bo predaval na diskusijskem večeru ob 19. s. F. Mikič. Tema: a) Obča reforma življenja. — b) Referat o 4. internacionalnem kongresu proti nikotinu v dneih 19.—21. julija 1924.

ZA VSAKO CENO.

V „Delavcu“ št. 27. čitam pod naslovom „Strokovna komisija. Potek in sklepi“. proti koncu sledeče: „Na kongresu je prišla do izraza enodušna želja, da mora ostati strokovni pokret za vsako ceno enoten.“ Torej za vsako ceno! Ali niso to besede, za katere hočejo gospodje pri Strok. komis. vse skriti in udušiti? Ali niso to besede kakor tiste ki jih buržujski diplomati vseh držav ponavljajo venomer, da se mora mir ohraniti za vsako ceno, pri tem se pa vse države sveta oborožujejo do zob, tako da nastajajo svetovni konflikti? Čudim se le sodrugom naše smeri, ki so bili navzoči pri tej seji, da niso nič mislili na te usodepolne besede. Prišli so do izraza gotovo iz ust juristov ali njim blizu stoječih oseb, ker le ti dobro poznajo razmere. Morda se boje, da pride spet kaj takšnega v javnost, kakor tisto z odborove seje delavske zbornice o socialističnem tajniku in dietah. Ker pa utegne priti sčasoma vse v javnost in da se kar le mogoče že v kali prikrije, pa mora ostati strokovni pokret za vsako ceno „enoten“. [Tako, da bodo povsod sami komandirali, o. ur.] Člani Strok. kom. in njenih organizacij bodo pa že spoznali, kaj pomenijo te besede za bodočnost, ker niso pri tem nič mislili. Le kolikor časa se delavstvo ne bo naučilo misliti, toliko časa ga bo usoda tepla. Le misel je prvi pogoj vsega, le z mislijo najde človek vse, kar išče. Delavstvo pa išče danes prave poti in če bo mislilo, jo bo gotovo našlo. In ta pot je sad misli: vera v organizacijo.

Na seji so razpravljali tudi o dnevnem redu pokrajinskega strokovnega kongresa. Niso pa najmanjše govorili ali na dnevni red postavili eno kardinalnih vprašanj: namreč volitve v delavske socialne zavode in sicer v delavsko zbornico in v bolniško blagajno. Volitve v bolniško blagajno ni bilo že od l. 1913, za delavske zbornice pa tudi obstaja zakon že 4 leta [od 1920.] in bi se volitve morale izvršiti že pred dvema letoma. To je pa poleg notranjih zadev tako važno vprašanje za ta kongres, da ta ne more iti preko njega. Le ta kongres je merodajen o teh zadevah razpravljati, saj je to eminentno delavsko vprašanje. To so inštitucije, ki so poklicane, da štitiijo to malo delavsko pravico, ki nam jo nudi zakon. Delavstvo pa nima nobenega zaupanja do teh inštitucij, kjer ne sede po njem izvoljeni zastopniki. Gospodje se bodo izgovarjali, da je ta zadeva centralnega značaja oz. GRSJ in vsedržavnega kongresa. Pa tudi na zadnjem državnem strokovnem kongresu niso o teh stvareh razpravljali, ker so že to smatrali kot dovoljno, če jih pozdravi po vladi imenovani, po čekovnem zavodu in Internacionalni pripoznani, toda po delavstvu nezvoljeni centralni tajnik vseh delavskih zbornic. Zadržuje pač tem gospodom, če sede za rzne koncesije njih eksponenti pri glavnih koritih, n. pr. tudi v Zagrebu pri SUZD demokrat, v Ljubljani pri OUZD pa poradikaljen socialist, potem pa pri obeh inštitucijah pro forma prostovoljno in neprostovoljno nekaj po vladi imevanih oseb, da dajo videz nekeke kontrole.

Zato, sodrugi delegati, zavzemite tu svoje stališče sami in predložite primerno resolucijo za te dve inštituciji, ki sta za delavsko gibanje tako važni! Sami lahko pregledate za nazaj, da tem gospodom ni za volitve, ker imajo že od vsega začetka Jugoslavije usodo in vodstvo teh inštitucij v svojih rokah in se ne morejo izgovarjati, da bi jim volitev se bilo mogoče izvršiti. Kdor se volitev boji, čuti, da ima slabo vest. Zato pa delavstvo povsod zabavlja in kritizira ravno čez ti dve inštituciji, ki nima zaupanja vanji, ker ni moglo pokazati svoje volje v njih. Saj zato pa gre: skušajo ti ustanovi v delavskih očeh tako diskreditirati, da bo pri prihodnjih volitvah delavstvo popolnoma apatično in se bo volitev kolikor mogoče zdržalo. Sodrugi delegati, premišlujte o tem in zahtevajte od gospodov, naj javno izpovedo svoje stališče glede razmer pri delavskih socialnih zavodih! — Karel Kisovec.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

31. VII. Tiskarna bratov Rumpret v Krakem. 1100